

JÓK A LEGJOBBAK KÖZÜL

Sződi Sándor (IFKA - Iparfejlesztési Közhasznú Nonprofit Kft. minőség szakértő)

„...Nálunk tapasztalható, hogy a vállalatirányítási rendszerek tanúsításáról az érdeklődés lassan áttevéődik - elsősorban a Lean-re valamint a Hat Szigmára. Úgy látom, hogy a minőségügy fejlődésének motorja a multinacionális cégek minőségi követelése a leányvállalataik iránt...”

Beszélgetés Lakat Károllyal

- *Hogyan szereted, ha szólítanak? Azért kérdezem, mert hallottam már, hogy Lakat úrnak, máskor Karcsinak szólítanak. Többek tanúr úrként fordulnak hozzád, de az ügyvezető is dukál. Melyikre figyelsz leginkább?*
- Egy cikk komolyságára tekintettel úgy gondolom, hogy a Károly lenne a legjobb választás.
- *Rendben. Kedves Károly: eddigi tevékenységeid igen sokrétűek. Kérlek, vázold szakmai életutad legjelentősebb állomásait!*
- Volt néhány meghatározó szakasz életemben.
1966-ban gépészmérnöki oklevelet kaptam a Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Kara, Gépgyártástechnológiai szak, Finommechanika ágazatán.
Az első szakmai tapasztalataimat a Lampart Zománcipari Műveknél szereztem, ahol gázkészülékek tervezésével, kísérletezésével és mérésével foglalkoztunk. A múlt század 70-es éveiben a gázkészülékek szabályzó szerelvényeit - hazai gyártás híján – Nyugat Európából szereztük be és ennek eredményeképpen még máig is tartó üzleti kapcsolatok alakultak ki.
1978-ban kerültem a Szabványügyi Hivatal (MSZH, most Magyar Szabványügyi Testület) Minőségügyi osztályára, ahol az EOQ Magyar Nemzeti Bizottságának (EOQ MNB) Titkárságát vezettem.
Életem egyik érdekes, élvezetes (de kicsit veszélyes) vállalkozása volt, amikor 1985-88 között előadói állást vállaltam a Politechnic of Mubi Főiskolán (Gongola State, Nigéria), ahol műszaki, többek között minőségügyi tantárgyakat oktattam. A Nigéria, Csád és Kamerun határok találkozásánál – mélyen a kontinens belsejében – lévő várost hithű muzulmánok lakták, akik nagy megbecsülésben részesítettek és segítettek minden tekintetben.

A rendszerváltás jelentős változást hozott az én és családom életében. 1992-ben létrehoztunk egy magyar-kanadai vegyesvállalatot, mely elsősorban Deming filozófiája és gyakorlatát követve segítséget nyújtott hazai cégeknek. E cég tapasztalatait mentettem át saját, mostani családi vállalkozásomba, az L.K. Quality Bt.-be.

A cég 1998 óta a Minitab szoftverek hazai disztribútora. A Minitab szoftver sikere arra késztetett, hogy egyéb szoftvereket is felvegyünk a palettára. Jelenleg több mint egy tucat – minőségfejlesztéshez köthető - szoftvert ajánlunk (és oktatunk) a hazai minőségügyi szakemberek részére. (Az L.K. Quality Bt. másik tevékenységi területe: a fűtéstechnikához tartozó alkatrészek importálása és szétosztása a hazai kereskedők és gyártók között.)

- *Sokoldalú munkásságodból leginkább a minőségügyi vonatkozásúakat ismerem. Mikor és hogyan „fertőzöttél meg” a minőséggel, a minőségüggyel?*
- A budapesti 1979-es Európai Minőségügyi Szervezet (EOQ, European Organization for Quality) konferenciára könyvkiállítást szerveztem, ahová a külföldi résztvevők szép számmal hoztak szakkönyveket. Ezek olvasása késztetett arra, hogy – az akkortájt számomra egyetlen megfogható témával – a matematikai statisztikával foglalkozzam. Akkoriban nem voltak még irányítási rendszerek, tanúsítások vagy minőségügyi díjak. A minőségügyiek elsősorban a selejt csökkentésével voltak elfoglalva.
Az MSZH lehetőséget adott arra, hogy részt vegyek nemzetközi statisztikai szabványok honosításában. Itt nagyszerű, nagy tudású emberekkel találkozhattam, úgy mint Dr. Dukáti Ferenc, Dr. Sarkadi Károly vagy Dr. Vincze István. E tevékenység eredményeképpen 1983-ban tartottam az első tanfolyamomat, a mintavételes minőségellenőrzésről, az MSZH szabványosítói részére.
- *Minőség felfogásodat hogyan definiálnád? Mit jelent számodra a jó, és mit a kiváló minőség?*
- A minőség fogalmának meghatározásával az MSZH-hoz történt belépésem után találkoztam. Az Európai Minőségügyi Szervezetnek (EOQ) volt egy Terminológiai Szakbizottsága, mely a minőség fogalmát megfogalmazta: "a minőség egy termék vagy szolgáltatás olyan tulajdonságainak összessége, amelyek meghatározott vagy elvárható igényeket elégítenek ki". Az igények változnak időben (most más, mint pl. 20 évvel ezelőtt) és térben (pl. Európában mások az igények, mint Dél-Amerikában). Minőség igen tág fogalom: mondhatnánk, hogy a minőség otthon vagy az óvodában kezdődik, ahol a gyerekektől megkövetelik, hogy a ruhát a megfelelő helyre tegyék.
- *A minőségügy hazai fejlődését és jelenlegi presztizsét, elfogadottságát hogyan ítéled meg?*
- A több, mint 35 éves távlatra visszatekintve a minőségügy jelentősen változott a világban és hazánkban is. Munkásságom elején minőségellenőrzés állt a központban. Előrelépést jelentett a 80-as évek közepén, mikor a Shiba hét lépéses módszerével a minőségjavításra terelődött a hangsúly. 1987-ben megjelent az ISO 9000-es szabványsorozat és az addig főleg selejt csökkentésre irányuló minőségügyi tevékenység más irányt vett: fő cél a tanúsítás megszerzése lett. Később ez a tevékenység prolongálva lett a minőségi díjakkal. Szerintem 1987 azért is a fordulat éve, mert ekkor indult hódító útjára a Bob Galvin vezetésével a Motorólánál a Hat Sigma minőségfejlesztési program, mely megtartotta a minőségügyi tevékenység hagyományos célját és - kapitalista módon - a profitszerzésre koncentrál a folyamatok fejlesztése (többek között az ingadozások csökkentése) révén. Mindez válasz volt a Japánból kiinduló – a minőségi körökre támaszkodó – Lean minőségi irányzatra.
Nálunk tapasztalható, hogy a vállalatirányítási rendszerek tanúsításáról az érdeklődés lassan áttevődik - elsősorban a Lean-re valamint a Hat Szigmára.

Úgy látom, hogy a minőségügy fejlődésének motorja a multinacionális cégek minőségi követelése a leányvállalataik iránt. Állami segítség kevésbé tapasztalható.

- *Az EOQ MNB titkárságának a vezetésére, mint egy jelentős kihívásra emlékszel vissza? Mit jelentett számodra ennek a tisztségnek a betöltése?*
- Munkám változatos volt. Eljártam a szakbizottságok üléseire, ahol a szakmák nagyjával találkozhattam és oly mély benyomásokat kaptam, hogy utána mindig sajnálkoztam, hogy miért nem lettem inkább autóiparos vagy építész. Rendszeresen eljártam az Európai Minőségügyi Szervezet (EOQ) üléseire és konferenciájára valamint segíthettem a hazai elnökünk Dr. Sütő Kálmán (az akkori MSZH alelnök, később EOQ elnök) munkáját. Ez a pozíció kitekintést is jelentet, hiszen Európa és a világ híres minőségügyi szakembereivel találkozhattam.
1979-ben mi szerveztük a 23. EOQ Konferenciát a Budapesti Hilton szállóban, ahova a minőségügy gurui eljöttek, többek között Feigenbaum, Jurán, Taguchi, Harrington, Godfrey, Seghezzi, stb. Sok hírességgel volt szerencsém találkozni, pl. a múlt század 80-as éveiben – a GTE meghívására – hazánkba látogatott Deming, akinek kiadványait még most is őrzöm.
Még további két Budapesten rendezett EOQ konferencia szervezésében volt szerencsém részt venni (2000 és 2011).
- *A matematikai statisztika jelenét és jövőjét miként látod?*
- A matematikai statisztika – ahogy mondják: a minőségügy kemény oldala - elsősorban a Hat Szigma minőségi irányzathoz kötődik, ami reményt ad számomra, különösen azért, mert a hatszigmások döntően a MINITAB statisztikai szoftvert használják hatékonyságnövelő programjaiknál (az élő klasszikus, Mike Harry és a General Electric hatására), és én jelentősen kötődök a MINITAB szoftverhez. 1993-ban az éves EOQ konferenciát Helsinkiben tartották, és az ottani kiállításon vásároltam egy MINITAB Student szoftvert és azóta munkáimban valamint képzéseknél ezt a szoftvert használom.
Úgy vélem, hogy bár hazánkba a Lean irányzat népszerű, mely segítségével a földön heverő gyümölcsöket fel lehet szedni, de ha a könnyű hatékonyságot növelő projektek kifutnak és magasabbra kell felmászni a gyümölcsért, akkor a Hat Szigma eszközök további lehetőségeket nyújtanak, melyek alapos matematikai statisztikai ismereteket igényelnek és hatékony alkalmazásukhoz szoftverek szükségesek.
- *Az EOQ MNB-ben végzett munka, időd jó részét leköti. Itt nagyfokú elkötelezettségről, vagy pozitív társadalmi szerepvállalásról van szó?*
- EOQ MNB-hez fűződő kapcsolatomban mindig fontos szerepet játszott szakmai munkámban. Lehetővé tette kitekinteni a világba és az újdonságokat hazahozni. Tizenöt éve vezetem az EOQ MNB Hat Szigma, Lean és Statisztikai Szakbizottság munkáját és szervezem a bizottság által támogatott képzéseket. 2014-ben megkaptam az EOQ MNB örökös tagsági címet.
A többi minőségügy társadalmi szervezeteivel is kitűnő kapcsolatokat ápolok. Éveken keresztül részt vettem az ISO 9000 Fórum Egyesület éves konferenciájának szervezésében és hozzájárultam annak sikeréhez. A Magyar Minőség Társaság alapító tagjának számítok és tagja vagyok a Gépipari Tudományos Egyesületnek (GTE).
- *Károly! Megbocsáss, de a szakma „öreg rókájaként” is hallottam rólad beszélni. Ezért is szeretném tudni: hogyan látod a minőség szakma utánpótlását? Persze ebben a témában a tanár véleménye is érdekes lehet. Nem aggódsz a jövőért?*
Egyetemek és elismert oktatási központok hirdetik minőséggel kapcsolatos képzéseiket, melyen fiatalok és idősök szívesen részt vesznek. Igény a minőséggel kapcsolatos tudás megszerzésére létezik, ezért nem aggódok.

A tudás átadása mindig vonzott és a sors megadta a lehetőséget: minőséggel kapcsolatos képzéseket vezethettem a Budapesti Műszaki Egyetem Mérnöktovábbképző Intézetében, a Magyar Szabvány Testületben, a Külkereskedelmi Főiskolán és a Bánki Donát Főiskolán (most Óbudai Egyetem). Itt is nagy tudású hazai kollégákkal tudtam együtt dolgozni pl. Dr. Aschner Gábor vagy Dr. Balogh Albert. Jelenleg az EOQ MNB képzésein vállalom oktatói feladatokat.

- *A L.K. Quality Bt. ügyvezető igazgatója milyen céges megbízásokra büszke a leginkább?*
- Matematikai statisztika oktatást Minitab szoftverrel számos vállalatnál végeztem (<http://www.lkq.hu/ref0.htm>). Érdekesség, hogy ezek egytől egyig multinacionális cégek leányvállalatai voltak. Rendszerint átestek egy Hat Sigma (általában angol nyelvű) oktatáson és minőségfejlesztési projektjeikhez igényelték a statisztikai tudást Minitab használatával. A tematikát mindig a cég igényeinek figyelembevételével alakítottuk ki és feldolgoztuk a vállalat adatait.
- *Mindig dolgozni látlak. Ez a tipikus helyzet, vagy tudsz néha pihenni, kikapcsolódni? Melyik az a tevékenység, amelyik leginkább bevált számodra?*
- Hobbim a munkám. Frappáns statisztikai példákat gyűjtök, ahol valami meglepetés található és ezeket alkalomadtán prezentálhatom a képzéseken. A hallgatók szeme villanása – ahogyan megértik a megoldást – adja a legnagyobb élvezetet számomra. Szabadidőm a családé. Két fiam után öt unokám lefoglaltságot jelent. A családi háttér erős támasz. Ezen kívül szeretek kertészkedni és kosárlabda mérkőzéseket nézni.
- *Kedves Károly! Válaszaidat nagyon szépen köszönöm!*